

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HVAR 8 DAG

ILLUSTRERADT

MAGASIN

9DE ÅRG.

DEN 15 MARS 1908.

N° 24

Foto. Jonns Kftertr., Lund.

Klisché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Stålm.—G.4

M. W. Deming

MAXIMILIAN VICTOR ODENIUS.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den, som för något årtionde sedan kom till Lund som nyblifven student, hade icke vistats i universitetsstaden många dagar, förr än han fäst uppmärksamheten vid en äldre en smula böjd gestalt med bleka, fint karaktärsfyllda anletsdrag och silfverhvitt hår och skägg, mot hvilken från de äldre akademiska generationernas sida visades en påfallande vördnad. Det dröjde ej häller länge, innan han fick veta, hvem det var: en af den därvarande medicinska fakultetens främste vetenskapsmän, om icke rent af den främste, nyskaparen af den patologiska anatomiens studium vid Lunds universitet, mannen, som lefde helt för sin vetenskap och sitt lärarekall, professorn i teoretisk och rättsmedicin, med. och fil. doktorn *Maximilian Victor Odenius*. Sedan dess har han lämnat sitt professorsämbete och de sista åren på grund af ålderdomskrämpor mest varit sängliggande. Men på 80-årsdagen i morgon skall han med tacksamhet ihågkommas af otaliga lärjungar landet rundt, hvilka under hans säkra ledning och ur hans geniala föreläsningar vunno den första klara inblicken i den lärogren, hvilken i viss mening kan betecknas som läkarevetenskapens främsta.

Odenius är född i Göteborg den 16 mars 1828 och son till handlanden därstädes Magnus Gabriel Odenius och hans maka, född Jungqvist. Efter att ha genomgått Göteborgs gymnasium blef han student i Lund 1846. Här idkade han först studier för filosofiska graden och förvärfvade 1853 den akademiska lagern. Men därefter övergick han till medicinska fakulteten, inom hvilken Carl Fredrik Naumann på det anatomiska studieområdet återupplifvat något af andan i Lund från Arvid Henrik Flormans dagar. Efter en kort praktik som underläkare vid kolasjukhuset i Göteborg under den på hösten 1855 rådande farsoten knöts han till denna institution som amanuens; aflade 1857 medicine kandidat- och 1859 medicine licentiatexamen.

Tillsammans med sin till lefnadsåren något yngre, men till de medicinska studieåren något äldre kamrat Axel Key — denne hade icke gått omvägen öfver parnassen — företog emellertid Odenius nu en studieresa till Tyskland, som skulle bli afgörande för hans lefnadskall. Rudolf Virchow, den store reformatorn af den medicinska vetenskapen framför allt såsom dess omläggare på empirisk, rent naturvetenskaplig grund, hade just vid denna tid nått höjdpunkten af vetenskaplig utveckling och 1856 kallats från Würzburg till Berlins fakultet. Hit ställde de båda unga svenska forskarne färd och mottoget här intryck, som blefvo bestämmande för lifvet. Den praktiska medicinen — läkekons en i egentlig mening — fattade Virchow som bekant såsom använd teoretisk, den teoretiska medicinen åter såsom patologisk fysiologi. "Men emedan dessa frågor", skref Virchow, "till stor del först måste formuleras genom ett mödosamt och omfattande detaljstudium af de företeelser, som möta oss hos lefvande och vid liköppningar, uppställa vi såsom vår tids första och viktigaste fordran en noggrann och medveten utveckling af anatomiska och kliniska erfarenhetsrön. Ur en sådan empiri må sedan en värklig teori för medicinen småningom utbildas". Det var gifvet, att med en sådan upfattning den patologiska anatomin d. v. s. läran om människokroppens beskaffenhet under olika sjukliga tillstånd, sådan denna beskaffenhet kan utrönas framför allt vid liköppningar, måste komma att intaga en ledande plats i den medicinska forskningen. Både Key och Odenius blefvo ock dyrkade af det patologiskt-anatomiska studiet, i själva verket dess grundare i vårt land, den före vid Karolinska institutet, där han redan 1861 blef professor i ämnet, den senare vid universitetet i Lund.

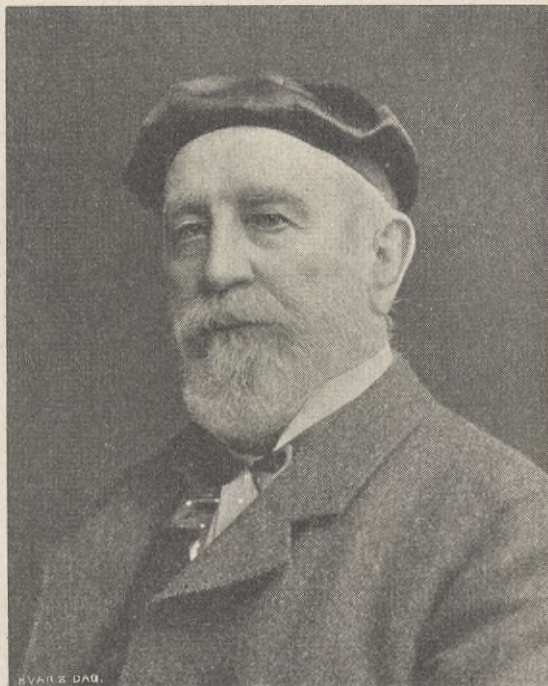
Ty hit återvände Odenius för att stanna för alltid.

1860 blef han till en början adjunkt i anatomi och prosektor, men förordnades 1867 att upprätthålla lärostolen i teoretisk och rättsmedicin, hvars ordinarie innehafvare han blef 8 år senare, 1875. På denna post kvarstod han till den 29 januari 1897.

Hvad allt han under denna tid uträttat som vetenskaplig skriftställare och ännu mer som akademisk lärare för så många uppväxande läkargenerationer, står icke att teckna inom ramen af här tillmätt utrymme. Hans lärjungar hade svårt att säga, hvad mest var att beundra: föredragets gedigenhet och fängslande klarhet, den kritiska skarpsblickens mångsidighet eller forskarnitets outtröttlighet. Det var icke nutida tillgångar i instrument, studiesalar och pänningmedel, som stodo Odenius tillbuds, när han tillträdde sin lärarebana: två mörka rum i bottenvåningen af anatomiska institutionen samt ett årsanslag af — 100 kr. var hvad som bestods! Vid sin afgång åter befann han sig i spetsen för en af de förhållandemest välordnade patologiska institutioner, som öfverhufvud funnos. Och hade stolthet hört till de egenkapärer, som utmärkt honom, skulle den förvisso vara berättigad öfver de patologisk-anatomiska samlingar, han här ävägabragt. Grundats hade de troligen redan af Florman, men upptogo 1868 blott 276 nummer; 1897 hade de ökat till omkring 3,000.

Men Odenius har icke hört till dem, som älska att göra uppseende i världen. Stilla har han verkat i sin vetenskapliga id, och tillfredsställelse har han sökt och funnit i den och läraregärningen allena. Frid och välsignelse hvile öfver hans lefnads afton!

CARL PETER CURMAN 75 ÅR.

HVAR & DAG.

Foto Florman, Stockholm

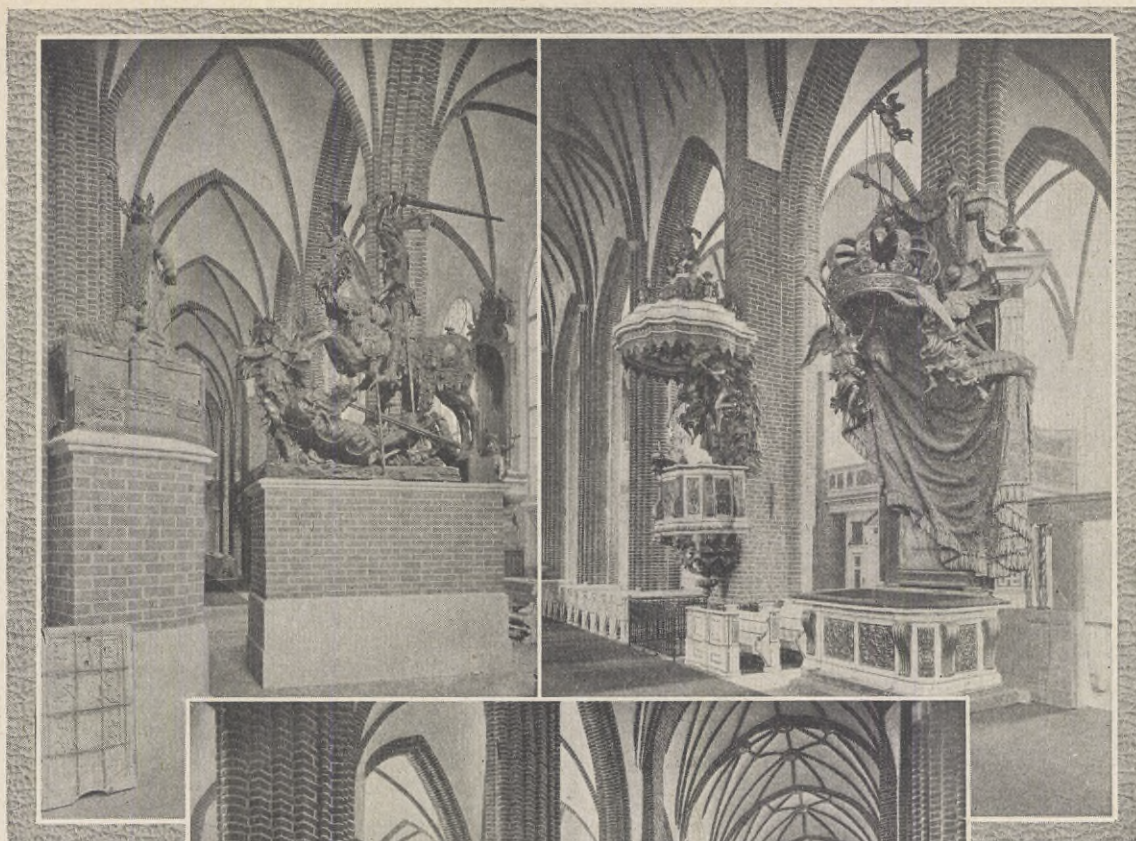
Klänning: Bengt Ståfersparre.

Professor C. P. Curman, den berömda balneologen och främjaren framför alla andra af det svenska badväsendet, fyllde den 8 mars 75 år.

Sin befattning som professor i plastisk anatomi vid det med. akad. för de fria konsterna förenade läroverket lämnade C. 1902. (Se äfven helsidesporträtt och biografi ärg. III: 18).

STOCKHOLMS STORKYRKAS RESTAURERING.

Under ledning af arkitekt E. Stenhammar har, som kändt är, länge pågått ett genomgripande restaureringsarbete inom Stockholms

Storkyrka, ett arbete, hvilket nu

nått sin afslutning. Och man måste erkänna, att den ingalunda lätta uppgiften blifvit löst på ett erkännansvärdt sätt.

Att så blifvit förhållandet måste i första rummet tillskrifvas den pietet, med hvilken arkitekten gått till verket: haas förnämsta ögonmärke har tydligen varit att återställa den vackra, åldriga byggnaden i sitt ursprungliga skick, men samtidigt låta dess historia komma

till sin rätt. Så har pelarnes ursprungliga röda tegelfärg på nytt kommit till heders, samtidigt med att en del gamla epitafier, under mellantiden undankastade i tornrummen,

på nytt kommit fram.

Gruppen "Sankt Görans strid med draken", om hvilken Garnier skall ha sagt, att den ensam är värd en resa till Sverige, är provisoriskt uppställd på en imiterad stensockel.

I allt gör kyrkan ett både ljusst och värdigt intryck.

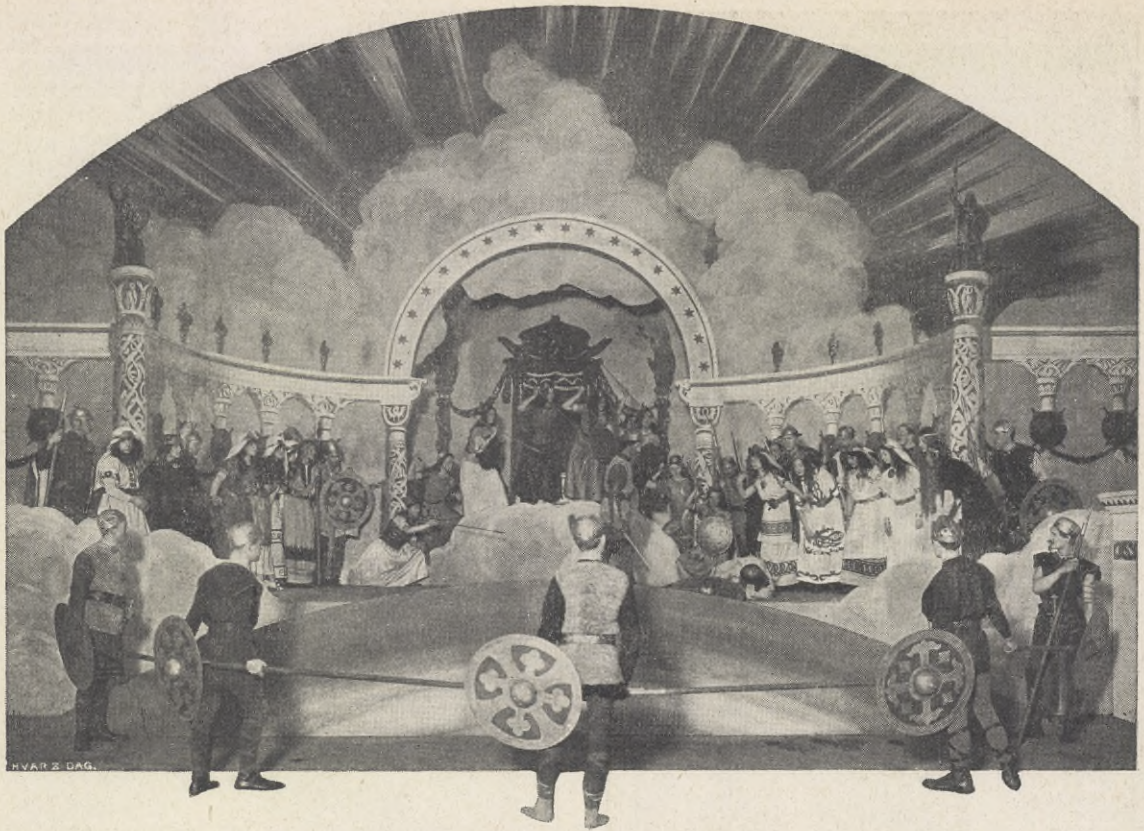
H. S. De STOCKHOLMSFOTOGRAF

INTERIÖKER FRAN STORKYRKAN: öfverst t. v. den provisoriskt uppsatta S:t Görans strid med draken.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sölm.—Öbg.

KONSTNÄRSFESTEN I STOCKHOLM.

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

SCEN UR "EN AFTON I VALHALL".

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Stilm—Gbz

Årets förnämsta basar gick nyligen af stapeln i Stockholm. Till lokal hade den här gången anlåtats Positionsartilleriets kasern, med entré från Linnégatan och ett dubbelt led af marchaller fram till den stora gymnastiksalen. Ett, så framt vi ha oss känt, nytt uppslag i reklamväg hade i anledning af festen kommit till begagnande: spårvagnar, affiche-

rade med orden "Till Valhall" i oerhörda bokstäver, körde på eftermiddagen genom gatorna.

Festen öppnades den 5 mars af de kungliga, som nu första gången deltog i en fest af sådan natur. Kungen, kronprinsen, hertigparet af Västergötland och prins Eugen höllo kl. 2.30 i sina automobiler utanför entrén och nu: Opp springa Valhalls hvalfdörrar vida.

Midt i fonden lyser den stolta gudahallen med sin norrskensbakgrund — till vänster har Idun sitt etablissement, och till höger Brage, hvilken nu som alltid visar sig vara nordbornas populäraste gud. Utom de vanliga basaratractionerna, som här fått asalärans dräkt — nornor i tombolan, asynjor vid Mimersbrunnen — bjuder basaren på ett spex från Asgård, inför hvilket man skattade sig lycklig att inte närvara i egenskap af teaterkritiker. Slutet på nöjesafdelningen utgjordes af en nog så sällsam vikingalanciére.

Sin egen publikation hade festen också: under namn af Särimner bjöds den kring af tidningspojkar så energiska att man kunde ta dem för äkta. Det var en ganska roande och väl hopkommen komposition, den nya konkurrenttidningen.

Festen, som afslöts på lördagen, torde ifråga om sin afkastning inte ha svikit förväntningarna.

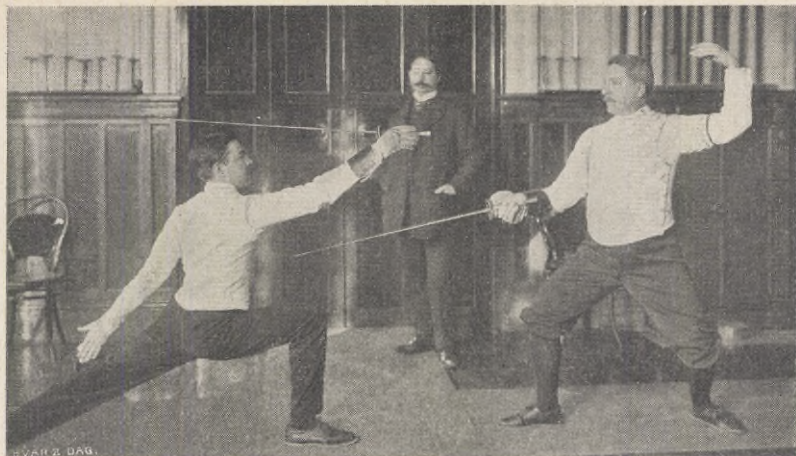
H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF. Kliché: Bengt Sjöfversparre. MIMERS BRUNN.

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF. Kliché: Bengt Sjöfversparre. ASKEN YGDRASIL med de tre nornorna.

FRANSKA FÄKTARE I SVERIGE.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF

Kliché: Bengt Silfverparve.

DE FÄKTANDE: MR CHEVILLIARD OCH MR FILLOL. I BAKGRUNDEN: MR LACROIX.

Det var några utsökt vackra duster, man den 4 mars fick se utkämpas i F. F. F:s — föreningen för fäktkonstens främjande — lokal vid Sturegatan i Stockholm.

Det var närvaron af de tvänne franska amatörfäktarne Chevilliard — Frankrikes skickligaste — och Lacroix, som gaf fäktsoarén dess alldeles speciella intresse. Både florett- och värjfäktning förekom; och de i assauterna deltagande svenskarne visade äfven de både smidighet och kraft.

Den intressantaste tvekampen var den mellan den franske fäktmästaren i Stockholm Fillol och Chevilliard — den populäre monsieur Fillol blef där segrare.

SKOLUNGDOMENS SKRIDSKOTÄFLINGAR.

Skridskolofven spela en betydande roll i skolungdomens lif — hvilket härligt afbrott i den långa terminen är ej ett 3-timmars lof för att uteslutande ägna sig åt skridskosporten!

Stockholms skolungdom får t. o. m. glädja sig åt en enkom för densamma anordnad skridskotäfling, hvilken ägde rum i år som

föregående år, på fettisdagen. — Man hade genom tråget arbete lyckats få banan ute å Djurgårdsbrunnsviken

i synnerligt passabelt skick, och de hurtiga gossarne och flickvisade här många vackra prof på en ofta rätt vacker åkning, såväl som — gossarne förstås — förmågan att "lägga iväg", när det gällde.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF
PAUL PETTERSSON,
en af de duktigaste hastighets-
åkare.

HARALD ROTH,
pristagare i konståkning för gossar öfver 15 år.
Öfverst: START TILL HASTIGHETSÅKNINGEN (500 m.)

Kliché: Bengt Silfverparve.
EVA LINDAHL,
pristagarinna i konståkning för flickor
under 15 år.

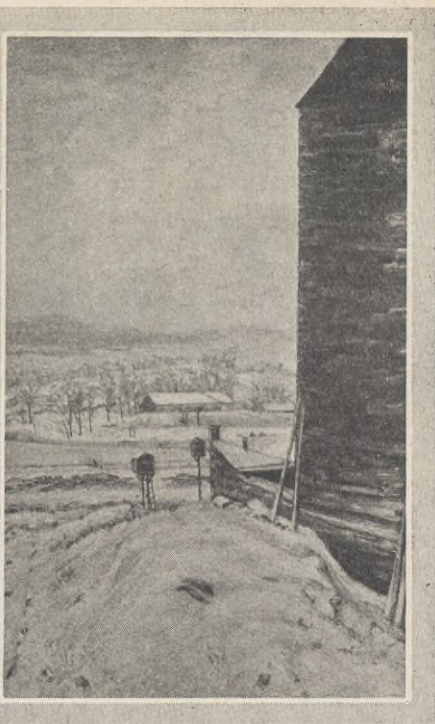
NYA KARL NORDSTRÖM-TAFLOR.

En separat-utställning af 21 förut ej exponerade *Karl Nordström-taflor* pågår f. n. i Konsthäuset i Stockholm, där äfvenså samtidigt 72 nya akvareller och teckningar med motiv från Stockholm och trakten däromkring samt — gifvetvis — västkusten finnas utställda. Den lika egenartade som harmoniska konsten i den beundrade västkustmålarens senaste arbeten göra det till en mer än vanligt stor njutning att här se endast *en* konstnärs arbeten samlade bredvid hvarandra.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

EN GALEAS PÅ KUSTFART.

Kilché: Kem. A.-R. Benot. Silfvermannen Sjöns. Gbg.

VINTERSTUDIE FRÅN ROSLAGSGATAN.

TROLLHAREN.

EN VERKLIG JÄGAREHISTORIA. FÖR HVAR 8 DAG AF GUSTAF E. HELLGREN.

Jag minns inte nu om det var efter en fäst eller vid något annat tillfälle, men jag tror det förra.

Nog af, vi sutto en hel del ungdom af olika åldrar och pratade om harar och raphöns och hundar och bössor och hade roligt.

Det var den äldsta ynglingen i laget, en man på 75 år, som förde samtalet in på jägarehistoriernas heliga område och hvar och en försökte gifva prof på sin fantasi, som vanligt är vid sådana tillfällen, förunderliga prof på förunderlig fantasi.

Inledaren behärskade ämnet, det var både känt och erkänt. Han var allas farbror, allas gode vän, och vi kände hans taktik.

Han satt alltså och lyssnade till de ungas försök sedan han narrat dem i väg och smålog faderligt då och då ett belåtet leende — ack det var för honom, den gamle veteranen på såväl jaktens som jakthistoriernas stråt, ett eko från hans egen ungdomstid. Ibland gnäggade han ett kort litet bifall — ibland ruskade han på huvudet, när en mera än nödvändigt dum upplösning afslutade ett godt uppslag — men hela tiden spelade de pigga ögonen fulla af pojkaaktig lefnadslust.

Vi gingo tappert på under det att vi tittade på den gamla ingenjören (han var landtmätare). Jag har ju redan sagt, att vi kände hans taktik!

Gubben blef eldad så småningom, just hvad vi ville, hostade, drack ur sin toddy och lagade en ny, smakade på den, slog på litet mera konjak, smakade igen, nickade, talade och sade:

— Harar ja, jag har känt många harar, som herrarna allt skulle haft svårt att reda upp. Men den värsta jag minns, det var en jultare, som jag sköt 1845 — — —

Han tog en ny klunk och skrattade tyst, knäppte

ihop händerna öfver den trinda magen och log ett jättelöje.

— Här månne komma något, tänkte vi och tystnade och väntade . . .

Gubben tittade sig omkring med öfverlycklig min. Ännu var han nummer ett; han märkte det, det glädde hans gamla jägarehjärta och vi förstodo honom, hvar enda en förstodo vi honom, så som alltid de förstå hvarandra, som begagnat hvarandras stöfvare. Så voro vi alla inflätade och hade ett tör oss alla gemensamt område, hvilket var absolut "Tabu" för utomstående. Som sagdt, vi väntade.

Skål! sa' ingenjören och nickade åt oss.

— Jo, började han, det var i mina unga dagar, jag var då 22. Jag hade då fått plats uppe hos baron *** i Sörmland och jag skulle dika ut en myr för honom. Jag var något till stolt! Det var min första förrättning på egen hand.

Bra hade jag, och gamle baron var aldrig hemma. Han var kammarherre hos kungen, det var Oscar den förste, och skulle sköta vattenkonsterna i kungl. maj:ts sängkammare — ja herrarne ä' ju jägare — men unga baronerna kommo ner ibland, di va' på gardiet. Och då jagade vi!

Nu hade jag fått lof att jaga när jag ville och sakta gick det med myren, men hararna di fick så mycket mer brådtom. Och det är inte det lilla, för sörmlandshararna di ä di kvickaste harar i Sverige.

Jag jagade alltid med skogvaktarn, hette Andersson, en hyggelig karl, men han var skrockfull.

Så kom Andersson en lördag: — Ska' ingenjören ha en jultare? sa' han.

För det var lördan före jul.

— Ja, sa' jag.

— Ja i morgon då, sa' Andersson, och så gick han.

Det blef en jakt!
Det var så vackert!

Frosten glittrade som silfver i ljunger och träden va' som stora korallkronor. Gud Fader är nog en stor juvelerare! Men det hör inte hit. Men jag är en gammal man och tänker så ibland, ser herrarna. Ja hundarna di fick opp! Vi hade tre. Aldrig finns något, som gläder ett ungt hjärta så mycket, som ett sjungade dref en vacker vintermorgon, då man är ung och glad och frisk och stark, — ja, ja, ungdomen och jakten, det har varit mitt lif.

Nå, drefvet gick i sömrländska backar, ibland nära ibland långt borta — det klang i kryptorna — sjöng ut i långa glada toner på slätterna — det var som en musik; aldrig har jag hört ett sådant dref! Så bytte hundarna ton.

— Nu, sa' Andersson, skogvaktarn, di har fått upp trollharen.

— Trollharen? sa jag.

— Ja, sa' han, trollharen. För vi ha en trollhare här.

— Åh, sa jag, tror Andersson på sän't skrock?

— Skrock, sa han, skrock!

— Jag har varit skogvaktare här i många år, och så länge jag har varit här, nu snart 30 år, har trollharen varit här, å han var här långt före min tid. Skjuta på'n får man nog, men det lönar sig inte. Gamle baron har skjutit på'n och gamle barons far och farfar och unge baronerna och deras kamrater ha skjutit på'n, men aldrig ha di fått'en.

— Prat! sa jag.

— Det är detsamma, sa' Andersson, nu går jag hem.

— Gå då, sa' jag, men den trollharen den ska' ha trollat för sista gången i dag, i dag! — sa' jag.

— Ta'r ingenjören reda på hundarna? frågte han.

— Ja, sa' jag, och annandagen kan Andersson komma ner och äta lite julhare hos mig, sa' jag. Och han gick!

Men jag följde hundarne.

Backe upp och backe ned, backe ned och backe

Efter porträtt.

TYSKE RIKSKANSLERN FURST von BÜLOW. Om man får tro de på senaste tiden framkomna uttalandena i den tyska prässen, synes opinionen i Tyskland vara för att detta land ej skall ge sijn samtycke till Rysslands befästade af Ålandsöarna.

Klubb: Bengt Silfverparre.

FRANSKE UTRIKESMINISTERN PICHON. (I föreg. nr. råkade af misstag f. d. utrikesministern Delcassés porträtt blifva infördt i stället för Pichons.) Se äfven porträtten i H. 8. D:s föreg. nr.

ÅLANDSFRÅGANS DIPLOMATER.

upp och så får jag se haren gå öfver mossen. Isen bar nått, men jag efter! Jag hoppade från tufva till tufva. Då låg midt i mossen en holme, en bergsknalle förstår ni, och dit gick haren, men jag följde, och då hade hundarna tappat. Men när jag kom iland på holmen, så var där en gångstig och på gångstigen låg haren och tryckte. Jag sköt — och han blef liggande — han hoppade inte ens.

Så gick jag då fram förstås och skulle se på honom, och då var han så tung, att jag orkade knapast lyfta honom. Han var så fullsatt med hagel, att det var som ett pansar!

Gubben såg sig omkring.

— Men hur kunde farbror få död på honom? frågade en näsvis åhörare.

— Det var en fläck i nacken, som var ledig, förklarade berättaren med det djupaste allvar, och där hade två af mina hagel gått in! — det var så att säga hans Akilles häl, slutade han.

— Jäkeln i den haren, fortfor vår gamle vän glad öfver åhörarnas tydliga häpnad — tänk er en så gammal f—n till hare. Gustaf III sköt också på honom, och så ramlar han för mig. Men det var inte åldern,

som gjorde det så mycket! Men ni förstår att för hvart år fick han några skålpund bly till att bära på! Ha, ha! Jag bjöd Andersson, skogvaktar'n, på harsoppa, och soppan, det var mest smält bly, nå, något fett fanns det ju också förstås — men, fortsatte han och tittade å en viss person i laget — bly det är ju ganska lättsmält!

Det beror på hur det tas, blef svaret.

— Jag tror du försöker parera, sa' gubben. Ja godnatt pojkar! Det var en historia om en bössa! Den var inte så dum! Och nå'n talte om hästar? Jag kan en historia om hästar eller rättare en häst — — men nu, ja — nu har jag gifvit er en julhare, och nu går gubben hem.

— God jul! Jägarepojkar!

Amatörfoto.

T. v. interiör af Erik Dahlbergs grafkor i Turinge kyrka i Södermanland. T. h. exteriör af samma kyrka. Grafkoret är det Dahlbergska.

Klubb: Bengt Silfverparre.

TILL ROSKILDE-MINNET.

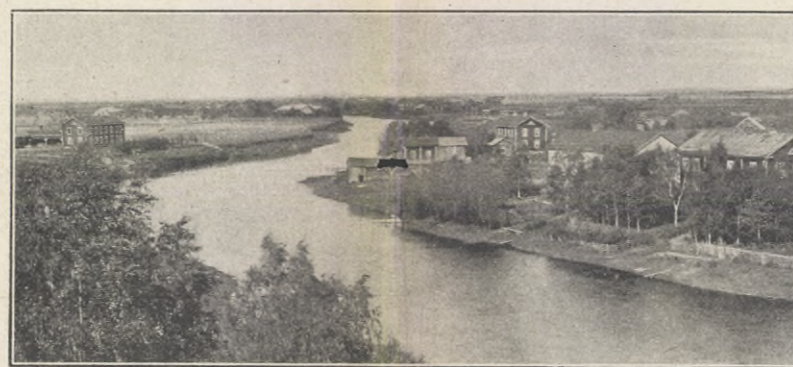
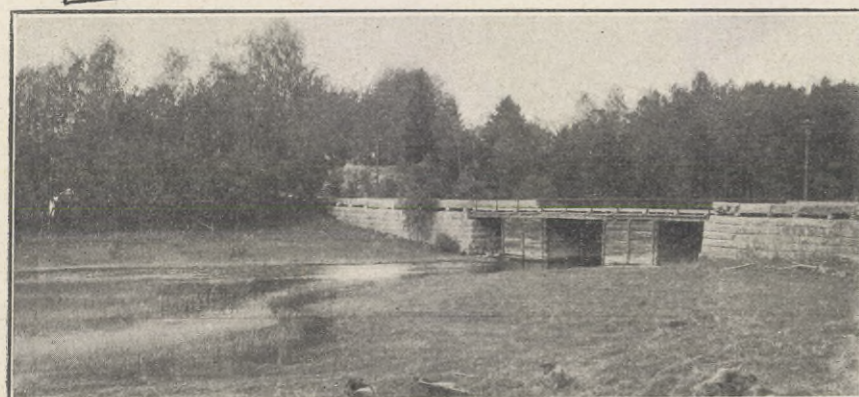
PORASALMI, hvarest Döbeln fick en
gevärskula i pannan under kriget 1788.
Och det var här det blodet flöt,
ja, här för oss det var...

BJÖRNEBORGARNES MARSCH.
Efter Albert Edelfelts tafla.

YPPERI BRO, s. om Pyhäjoki. Under Döbelns an-
förande hade det kämpats där från tidigt på morgonen.
Det var en syn som dugde se, de visse bära upp hvarann,
när Kulneff togs med finnerne; de starke, de och han.

ALAVO. Striden vid
Salmisbron vid Alavo
gamla träkyrka, hvar-
est general Cronstedt
sårades. Åt höger
vägen till Täysä, Gri-
penbergs marsch.

Hvarför fick jag icke
falla, där så män-
gen hjätte föll,
där den käcka finska
härens sina hög-
tidsstunder höll,
där vår ära lyste
klarast, där vår
lycka blidast var,
under Siikajokis,
Lappos, Alavos
och Salmis' dar.

JUUTAS. Landsvägen går till Nykarleby,
hvarifrån v. Döbeln anlände till slagfältet.

Lyss, hör, ni hör kanonerna vid Juutas,
där afgörs finska härens återtag.
Jag måste dit, förrän vår trupp-är slagen.

Nej, doktor, nej, tänk ut en sats, min herre,
som gör mig för i morgon sjufaldt värre,
men hjälper mig i dag på mina ben!

LAPPO. Utsikt från
kyrkan västerut.

Min fader stöt på
Lappos fält, sin fana
närmst invid;
det sags, det var den
första gång han
blekna setts i strid.

Se äfven
våra bilder
från finska
kriget i n:o
20 och 22,
samt text
af öfverste
C. O. Nor-
densvan i
n:r 20.

DÖBELNS GRAFVÅRD på Johannes
kyrkogård i Stockholm.

Han kommer, Döbeln
på sin vapenbroders
bud,
i sträckthög har han
kommit framom
tiden.
Ett jubel hörsatren
hans kända to-
ners ljud;
nu syns han. —
Adler-eutz, som
eldad af en gud,
för vid hans sida
hans ko-
hort i stri-
den.
En stund
blött flam-
mor kam-
pens låga
än;
i nästa
stund då
är den ren
förbrun-
nen,
och Siika-
jokis fält
är vårt
igen,
och flyktens nesa tvådd med blod från tappra män,
och deras första, stora seger vunnen.

SIIKAJOKI. Här på backkrönet vid Kertula gästgifveri
intog v. Döbeln sin ställning.

Gif akt, tyst hör! Det ljud hurra på höjden.
En man till hast syns nalkas. Hvem är han?

"Ja, jag har segrat. Kringvärfd, innesluten,
ser Finlands här en väg till räddning bruten,
en ban till bragder öppnad genom mig."

SLAGFÄLTET VID JUUTAS.
Vägen går söderut till Oravais,
därifrån ryska trupper kommo.

Två år senare inköptes ett öfver 18 meter långt skelett af en sillhval från Vadsö. Detta jemte en del skelett af smärre hvalformer, delfiner etc. utgjorde hvalsamlingens början, men den har sedan tillväxt mycket raskt, och professor F. A. Smitt var särskild intresserad för densammas förkofrande. De arktiska expeditionerna hemförde skelett af narhval och hvithval m. m. En del hvalar strandade äfven vid svenska kuster och blefvo tillvaratagna t. ex. 1 späckhuggare i Bohuslän 1870, 1 småhufvudhval nära Marstrand 1872, 1 späckhuggare 1878 vid Helleviksstrand, och samma år förrirade sig en näbbhvalshona med unge ända till Furusund, där de strandade den 9 sept. Dessa intressanta och vid våra kuster sällsynta former utgjorde dock ej Riksmusei enda förvärf af dylik art detta år. Löjtnant H. Sandeberg erhöi nämligen sagda år skelettet af en 65 fot lång blåhval från Vadsö af hvalfångaren Sven Föyn och skänkte detsamma till Riksmuseum. Hvalsamlingarne hade nu nått den omfattningen, att något måste göras för deras hysande inom en lokal, där de kunde uppställas och exponeras. Dittills hade de stora skeletten helt enkelt fått ligga ute på museigården med ett provisoriskt tak till skydd, men 1882 iordningställdes genom nödtorflig omändring af ett gammalt bo-

ningshus den lokal, som till i år tjänstgjort som hvalmuseum. Sedan väl lokal erhållits, uppställdes eller upphängdes hvalskeletten på af konservator A. Svensson sinnrikt gjorda ställningar af järn och stål, hvilka genom sin smäckra, men likväl hållfasta konstruktion ådragit sig besökande utländska forskares beundrande uppmärksamhet. Ty fastän hvarje ben sitter eller ligger stadigt på sin plats, kan det dock med lätthet för närmare studier löstagas. Hvalsamlingen kompletterades alltjämt: så t. ex. inköptes 1890 skelett af både sejhval och knölhval och blefvo äfven de uppställda på oförmälda sätt. Vid professor Smitts frånfälle 1904 saknades af Nordatlantens typiska hvalformer endast den sällsynta nordkaparen, men skelett af en dylik erhöi samma år. Påföljande år skänkte apotekare Finsen ett präktigt skelett af en kaskelot och dessutom en grindhval. År 1904 hade det beredts tillfälle för konservator E. Sörling att företaga en expedition till Syd-Georgien och det lyckades honom att där under år 1905 preparera och hemsända skelett af sydkaparen, den sydliga knölhvalen och den sydliga sillhvalen. När äfven dessa hunnit att iordningställas och uppsättas, torde Riksmusei hvalsamling väl försvara sin plats som en af de bästa; men mycket arbete kräives, innan allt hinner att fullbordas.

MEDALJUTDELNINGAR.

En anslående högtidsfäst firades söndagen den 1 mars vid Borås Tricotfabrik Aktiebolag i Borås. — Disponenten Gustaf Rydin hade nämligen denna dag varit i bolagets tjänst i 25 år och lät med anledning häraf då till en del trojänare vid fabriken utdela Patriotiska sällskapets medalj. Äfven blef disponent Rydin föremål för liflig

Foto Gustaf Nilsson, Borås.

MEDALJÖRER VID BORÅS TRICOT-FABRIK. De flesta af de närvarande erhöi den 1 mars sin medalj. Hilma Petersson (1), Anna Svenningsson (2), Emma Haraldson (3), Ellen Holmström (4), Charl. Svenson (5), Alma Anderson (6), Gerda Håkanson (7), Karl Hanson (8), Annette Peterson (9), Lina Karlson (10), Anna Ägren (11), Ida Lmnd (12), Ida Gustafson (13), Jenny Erikson (14), Auga Johanson (15), Vilma Anderson (16), Amma Malmberg (17), Alfred Carlsson (18), *disp. Rydin* (19), F. Læssker (20), Tekla Anderson (21), Ada Karlson (22), Emma Karlson (23), Anna Medin (24), Emma Oijens (25), Lovisa Larson (26).

hyllning från medintressenters och samtliga anställdes sida.

*

En liknande fäst i förening med medaljutdelning var den 29 febr. anordnad i Leksand af Dalälvarnes Flottförening, som då genom flottchefen E. Edlund tilldelade ej mindre än 9 stycken i förenings tjänst varande personer Patriotiska sällskapets guldmedaljer.

Foto Gerda Söderlund Leksand

Klubb: Rinnit Sjöförening

MEDALJÖRER VID DALÄLFVARNES FLOTTFÖRENING: Personerna äro flottchefen N. M. E. Edlund i midten, bakom honom inspektör J. Hård af Segerstad. Medaljörerna, från vänster räknadt: E. Dalberg, C. J. Hellman, P. Lindell, P. Lidvall (medaljör 1895), L. Risberg, P. Nilsson, O. Risberg, O. Persson, A. P. Persson och P. Halfvarsson.

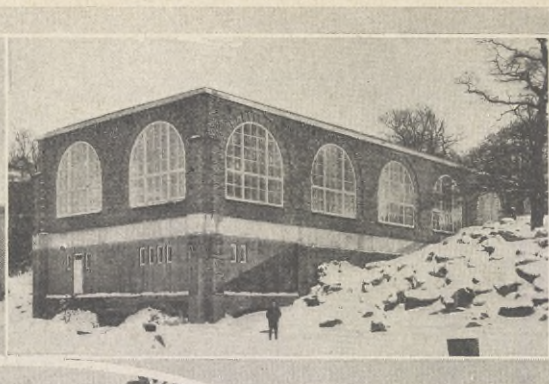

NÅGRA DRAG UR RIKSMUSEI HVALSAMLINGSHISTORIA.

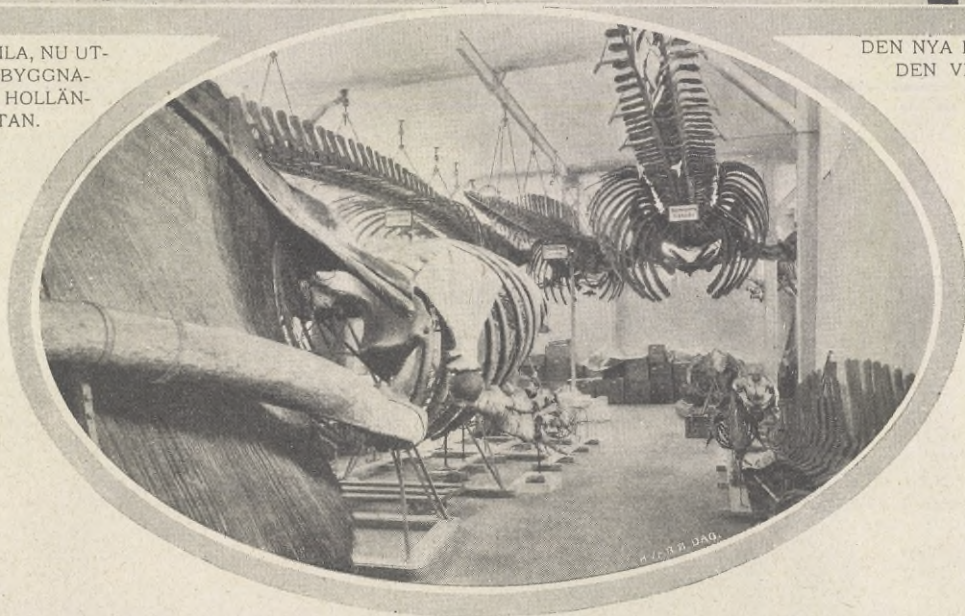
FÖR HVAR 8 DAG AF PROFESSOR EINAR LÖNNBERG.

DEN GAMLA, NU UT-
RYMDA BYGGNA-
DEN VID HOLLÄN-
DAREGATAN.

DEN NYA BYGGNA-
DEN VID FRES-
CATI.

HVAR 8 DAGS fotograf i Skåne.

Kilohé: Kem. A. B. Beigt Sjöföresparre Stålm.—Gög.

INTERIÖR AF GAMLA HVALMUSEET.

Frågan om nya byggnader för Naturhistoriska Riksmusei samlingar kan redan sägas vara mycket gammal, men nu torde den dess bättre med raska steg nalkas sin väl behöfliga lösning. För något mer än ett år sedan godkände Vetenskapsakademien, som är förvaltande myndighet öfver det staten tillhöriga riksmuseet, de ritningar till nybyggnaden, som uppgjorts af arkitekten A. Anderberg. Riksdagen hade redan förut lämnat tillstånd att försälja en del af de tomter, som disponerades af Riksmuseum. Det gamla hvalmuseet sköt in ett stycke på den försälda tomten och det skulle därför bli nödvändigt att antingen med det snaraste skaffa ny lokal för hvalsamlingarne eller också företaga en till följd af den gamla byggnadens skröpliga beskaffenhet såväl dyrbar som opraktisk reparation. Med anledning häraf gjordes i januari 1907 framställning till regeringen om, att det nya hvalmuseet omedelbart skulle få uppföras, då detta kunde ske utan hinder för de andra blifvande byggnadskomplexerna, emedan hvalmuseet planlagts blifva en terrassbyggnad ytterst på norra ändan af det öfriga museet. Regeringen hänsköt frågan till riksdagen, som, sedan statsutskottets ledamöter gjort ett besök i det gamla hvalmuseet och öfvertygat sig om dess fallfärdiga beskaffenhet, beviljade ett anslag af 84.000 kr. ur Riksmusei byggnadsfond för uppförandet af ett nytt hvalmuseum på Riksmusei nya tomt vid Frescati på norra Djurgårdsområdet. Ett par dagar efter riksdagsbeslutet

var entreprenad utlyst, byggnadskontrakt med byggmästare O. Holst underskrefs den 10 april och byggnadset tog omedelbart sin början. Emellertid försvårades arbetet i hög grad af 1907 års oerhördt rägniga sommar, hvarjämte grunden delvis visade sig synnerligen besvärlig. Huset är emellertid nu så pass färdigt, att inflyttningen sedan någon tid tillbaka tagit sin början.

Hvalarne äro de största nu lefvande djuren, och endast några för millioner år sedan utdöda ödleartade djur ha kunnat täfla med eller delvis öfverträffa dem i dimensioner. Det är sålunda klart, att ett förvaringsrum för sådana bjässar ej får vara för litet tilltaget. Det nya hvalmuseet upptager en golftyta af omkring 750 kvadratmeter och har en inre höjd af 8 meter, så att hvalskeletten skola kunna anordnas i två skikt, ett hängande i taket, ett stående på golvet. En längs genom salens midt löpande läktare underlättar studiet af de hängande skeletten.

Riksmusei samling af hvalskelett grundades under professor C. J. Sundewalls tid. Det förnämsta och dyrbaraste exemplaret, en 14 meter lång grönländshval med fullständig uppsättning af barder, inköptes redan 1862 för ett pris af omkring "5,600 Riksdaler". Denna hvalart är nu i det närmaste utrotad, och frågar man efter nämnda exemplars värde i närvarande stund, torde man tryggt kunna sätta en nolla bakom den nämnda siffran.

Finlands nye generalguvernör, general Böckmann anländer till Helsingfors: Å öfre bilden generalguvernören (X) åseende nedersvaktens defilering. Un tre bilden visar högre militärer vid Helsingfors station inväntande generalguvernörens ankomst.

För icke länge sedan hade en del af den nya dumans medlemmar högtidlig audiens hos tsaren. Vår bild här nedan visar ankomsten till stationen Tsarskoje Selo, hvarifrån affärden till slottet ägde rum i kejsrerliga ekipager.

Kfver fotograf.

Statsrådet Thiodolf Rein, universitetets i Helsingfors vice kansler, fyllde den 28 febr. 70 år. Rein är en af Finlands mest uppburna män — på en gång lärare, vetenskapsman, politiker, tänkare och skriftställare, har han på alla dessa områden gjort sig allmänt beundrad. Trots sina sympatier för finskhetens sak har han aldrig varit något egentlig partiman.

Kliché. Kem. A. B. Bengt Silfversparre Söhlen—Gbg. THIODOLF REIN.

Vår t. h. återgifna foto visar en nyligen infångad finsk banditligas bombsamling. Banditerna ifråga hade uppgjort plan att antända Helsingfors å flere ställen, spränga den såkallade Långa bron i luften och under den allmänna förvirringen plundra banker m. m. En fullständig bombfabrik upptäcktes vid banditernas anhållande. Deras häktande skedde efter ett mord och rån å tvenne järnvägsbetjante, från hvilka bortstulos tvenne kassaskrin med inneliggande 3,500 mk.

1. Burk innehållande dynamit. 2. Schrapneller stulna från fabriker i Helsingfors. Använda till bomber. 3. Färdigladad bomb med stubintråd. 4. Marinofficersstickert, äfven funnen hos banditerna. 5. Burk innehållande pyroxilin. 6. Granat stulen under Sveaborgsrevolten af Röda gardet.

Kfver fotograf. Kliché. Bengt Silfversparre. BOMBSAMLING TILLHÖRANDE FINSKA BANDITER.

Efter fotograf.

KONUNG EDWARD I PARIS.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sjöhm—Gbg

Franske ministerpresidenten Clemenceau hälsar den engelske konungen, som på sin resa till Biarritz stannade ett par dagar öfver i Paris.

PETERSSTRASSE I LEIPZIG UNDER VÄRMARKNADEN.

Efter fotograf.

KARNEVAL I KÖLN.

Kliché: Bengt Silfversparre

Leipzigs vårmässa. Det är numera inte fler tyska städer än en som har kvar den gamla berömda vårmässan — det är Leipzig. Men så är också Leipzig alltså medelpunkten för den tyska engros handeln, och vid vårmässan strömma nu stora mängder tyska köpmän till från alla håll för att i Leipzig köpa och sälja allehanda ting.

Fastlagsfirandet spelar en viktig roll i det katolska Tyskland, och den betydelsefullaste dagen under nämnda tid är "der Rosenmontag", då karnevalslifvet florerar rikt och brokigt. Vår ofvan återgifna foto. är tagen vid årets Rosenmontagståg i Köln.

C. G. HELLSTRÖM.

80 år fyllde d. 21 febr. f. stationsinspektoren Carl Gustaf Hellström Sthlm Stationsinsp. vid Lättelholmen 60—92 Revisor i Järnvägstjänstemännens understödsförenng mångårig v. ordi. i Brännkyrka kommunalnämnd. en af stiftarne af Maria kom m -fö r. i Sthlm. mångårig styrelseled. i Liberala valmansföreningen.

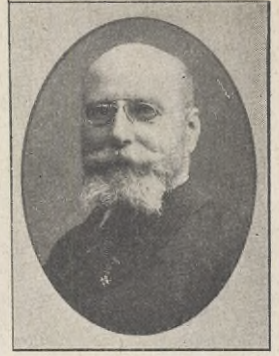
N. SANDBERG.

Kontraktspresten och kyrkoherden Nils Sandberg fyllde den 27 febr. 63 år Stud. ex. 64. prästv 70, kyrkoh i Brandstad 81, kontraktsp. i Färs kontrakt sedan 04. v. ordf. i styrelsen för Färs härads sparbank, i några år ordförande i utförlingsberedningen samt i taxerings- och pröfningsnämnden.

H. G. SANDELS.

Slottsarkitektén i Sthlm Hjalmar Gottfried Sandels fyllde d. 5 mars 63 år. Elev vid Fria konsternas akademi 63—71, bitr lärare vid Tekniska skolan i Sthlm 67, bitr. stadsarkitekt i Gefle 69, slottsarkitekt i Sthlm 73. Sedan 92 redogörare för slottsbyggnadsmedlen.

C. G. W. ALMGREN.

55 år fyllde d. 12 mars kronofogde Carl Almgren v. häradshöfd. 81, kronofogde i Wedbo fögderi 86, i Kullings fögderi sedan 94. Ordf. i Alingsås stadsfullmäktige, led. af samskolestyrelsen och drätselkammaren därstädes m. m.

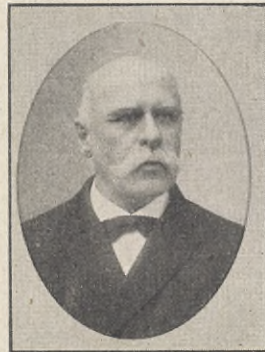
G. E. ULFF.

F. d kommandören Gustaf Emanuel Ulff, Sockholm, fyllde den 5 mars 75 år. Sek. löjtn. vid flottan 53, kommandör 89, chef för art. dep. i Karlskrona 77—80, för sjöförsva sdep kom. exp 81—84, för artilleridepts i Sthlm varf 85—89, kommandant å Kungsholms fästning 89—93, statsrevisor 98—1900.

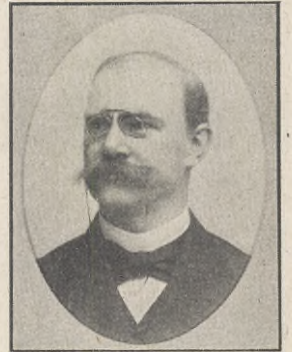
E. J. LJUNGBERG.

Disponenten för stora Kopparbergs Bergslags A. B Erik Johan Ljungberg fyllde den 4 mars 65 år. Hellsidesporträtt jämte utförlig biograf a terfölnes i arg. VI : 40.

P. G. LYTH.

60 år fyllde den 6 mars lektor Per Gustaf Lyth i Örebro. Stud. ex. 67, fil. kand. 75, fil. dr. s. å. lektor i Örebro sedan 83.

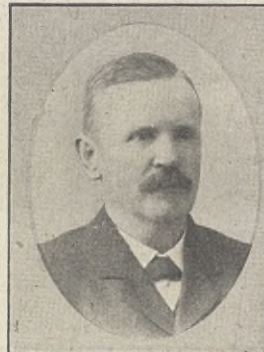
TOM VON POST.

50 år fyllde den 8 mars direktör Tom von Post i Uppsala. Stud. 79, förest för Uppsala läns Frökontrollanstalt 81, förest för medic. växtanstalten "Esperanza" 05. Utgilit på latin "Lexikon generum plantarum" 04 jämte flere smärre skrifter om olje- och medicinalväxter.

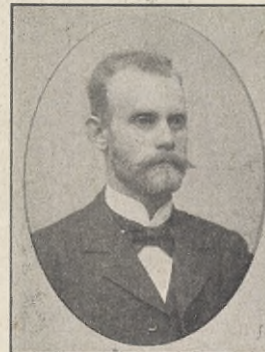
C. E. MOSSBERG.

Disponenten Carl Mossberg i Filipstad fyllde den 19 febr. 70 år Sedan 69 disponent för Persbergsgru-A. B Led. af Värmlands läns ländsting, brandslotsbol., hypoteksförening och lasarettsdirektion. Ordf. i kommunalstämman m. m. inom kommunen.

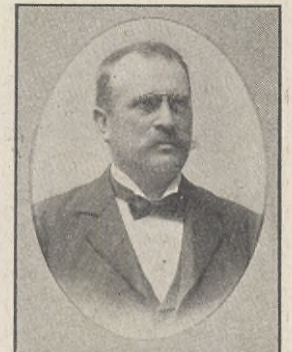
I. V. NORDER.

55 år fyllde den 29 febr. handlanden I. W. Norder i Sillerud. Mångårig landstingsman, ordf. i kommunalstämman, led. i taxerings- och pröfningsnämnd samt granskningsman för förmynderskap.

G. A. ADLERZ.

Lektor, fil. dr. Gottfried Adlerz i Sundsvall fyllde den 25 febr. 50 år. Stud. ex 58, fil. dr 87, docent i zoologi vid Stockholms Högskola 90, lektor i Sundsvall sedan 94. Led. af Vetenskapsakademien.

E. ENELL.

50 år fyllde den 7 mars godsägaren Erik Enell på Winktomta Säteri i Wimmerby landsförsamling. Sedan 84 ordf. i kommunalstämma och nämnd. Mångårig led. af kyrko- och skoloråd m. fil. kommunala och allmänna uppdrag.

PORTRÄTTGALLERI

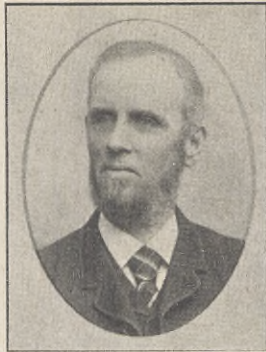
J. F. HJELLSTRÖM.

75 år fyllde den 6 mars f. d. handlanden J. F. Hjellström i Wexiö. Ledamot af Wexiö stadsullmäktige sedan ett trettioårligt tillbakå.

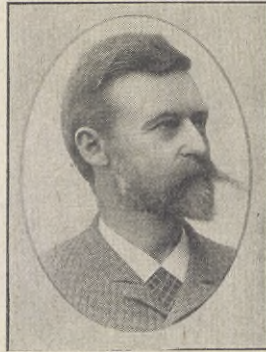
K. M. THORDÉN.

Kyrkoherden, fil. dr Magnus Thordén, Göteborg, fyllde den 1 mars 70 år. Stud.-ex. 59, fil. dr 69, doc. 70, prästvigd 87, kyrkoherde i Östra Vemmeslöf 90, afsked 02. Företagit olika utländska studieresor. Från trycket utgivit en hel del skrifter.

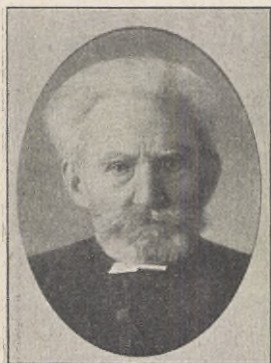
A. P. HYLANDER.

70 år fyllde den 7 mars godsägaren Anders Patrik Hylander i Röe. Led. af Riksd. A. K. för Stångens och Lane härad åren 76-78 Lands- tingsman under flera perioder, v. ord. i Bro s:ns kom. stämna 65-71, dess ordf. 71-04, ordf. Bro kom- nämnd 67-70, i bevilln.-ber. 79-07, i taxeringsnämnen 08.

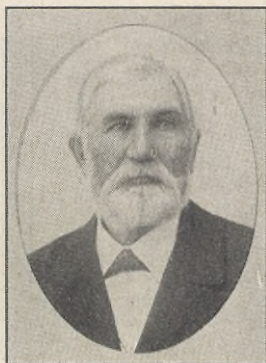
S. O. WEJDLING.

Ingenjören S. O. Wejdling i Sthlm fyller d. 20 mars 80 år. Stud.-ex. 70, nivellör vid Palsboda-Finspång järnv. 72-76, konsulerande ingen. i Sthlm 76-88. Kontr. vattenled- ningsbyggn. i He-nösand, uppj. regleringsplan för Söderhamns stad, arbetschef och byråing. vid Mora - Venerns järnväg 88-86.

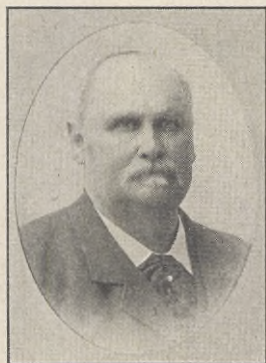
J. O. SANDER. †

Prosten och kyrkoherden Johan Olof Sander afled i Hallsberg den 28 febr. Född 21, stud.-ex. 42, präst- v. 45, kyrkoherde i Hallsberg sedan 80. Prost sedan 01.

P. E. EKVAL. †

På sin egendom Nyby i Uppsala län afled den 21 febr. godsägaren Per Erik Ekval, 78 år gammal. Kommunalt intresserad beklädde E. under sin krafts dagar en mängd förtroendeuppdrag.

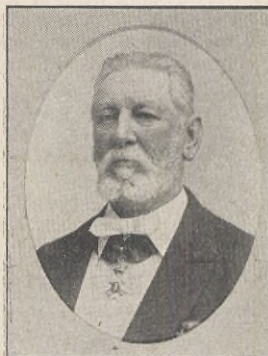
C. E. A. WIJKSTRÖM. †

På sin egendom Marleholm i Kalmar län afled den 2 mars godsägaren Carl Emil Andreas Wijkström 70 år gammal. Under många år an- lita till åtskilliga kommunala an- lägenheter.

P. SUNDBERG. †

Rådman Per Sundberg i Stock- holm, afled därstädes den 2 mars. Född 59, stud.-ex. 79, ex. till rättegångsverken 87, e. o. vid Stock- holms rådsrätt 88, stadsnotarie 03. Rådman sedan 08.

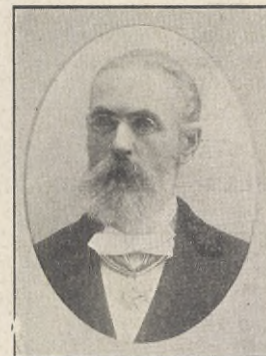
E. A. RÅLAMB. †

Godsägaren, friherre Eric Axel Rålamb afled å Grannhammar d. 20 febr. 78 år gammal. Led i styr. för Ultuna landbruksinstitut, lands- tingsman m. m. Hedersled. af landbruksakademien. Innehade lä- aets hushållnings-sällskaps stora guldmedalj.

N. C. H. WIHLBORG. †

Kontraktsposten och kyrkoher- den Nils Carl Herman Wihlborg af- led i Mörrum d. 24 febr. Född 25, stud.-ex. 43, prästvigd 50, kyrkoh. i Mörrum och Elleholm 74, kont.-akt- prost i Listers och Bläkne kontrakt 85. Folkskoleinspektör i Blekinge 82-1900.

C. A. WESTERLUND. †

F. d. kollegan, fil. dr Carl Agardh Westerlund afled i Ronneby en 28 febr. Född 31, stud.-ex. 53, fil. dr 62, kollega vid allm. lä overket i Ronneby's å Synnerligen bemäkt som vetenskaplig forskare och för- fattare. Mångårig led. af Ronneby stadsfullm. Utörlig biografi åter- finnes i årg. VII: 24.

P. E. ANDERSSON. †

I Örbyhus afled den 25 febr. näm- neddemanen Per Erik Andersson, 55 år gammal. Mångårig ordf. i kom- munalnämnden och v. ordf. i kom- munalstämman i Wendel, led. af kyko. o. skolråd. Nämndeman se- dan 82. Landstingsman, Egodel- ningsrättsledamot, godman vid landtmäteriförrättningar.

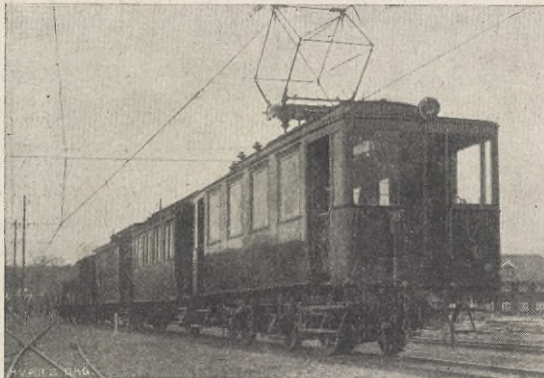

Foto. Axel Larsson, Gbg.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sklm.—Gbg

Det lifaktiga sällskapet *Alliance française i Göteborg*, stiftadt 1892, firade den 27 sistlidne febr. sin årshögtid. Därvid kom till utförande inför en synnerligen talrik och tacksam publik Molières kvicka satiriska komedi *La comtesse d'Escarbagnas*. Vi återgifva en fotografi af de vid tillfället uppträdande.

EN MOLIERE-PJES
SPELAD AF AMA-
TÖRER.

Efter fotografen.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

Modern järnvägsdrift. I dagarna öppnas järnvägen Borensberg-Klockrike för allmän trafik. Nämda bana är den första i Sverige hvilken drives med elektricitet enligt systemet med enkeltasig växelström och 10,000 volts spänning d. v. s. det system som afprovats vid statens järnvägars försöksbana.

Vår foto. visar tågsättet bestående af motorvagn om 35 hkr:s styrka dragande 2 person- och 3 lastvagnar. — Drifkraften toges från kraftstationen vid Motalaström.

Det musikaliska underbarnet 7-åriga Bernhard Brandt slutade nyligen sitt korta lefverne å Epedemi-sjukhuset i Göteborg.

Många äro säkert de i den svenska landsorten som skola sakna den lille liffulle kapellmästaren för det Brandtska kapellet. Redan vid 3 års ålder dirigerade han sin faders kapell

och föredrog sina violsolon med en talang och renhet, som kom mången musikaliskt begåfvad att förvånas; man hörde att hos gossen funnos anlagen till en framtida konstnär.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

BERNHARD BRANDT. †

RESULTATET AF VÅRA PRISTÄFLINGAR FÖR FEBRUARI — DEN LITTERÄRA OCH FÖRSLAGS-TÄFLAN — TILLKÄNNAGIFVES I NÄSTA NUMMER.

H. 8. D:s FOTOGRAFIPREMIERING

för insända fotografier till N:o 23 utföll med 2dra pris Kr. 10.—

- A. (aktualitet och värde i öfrigt) 2 point
- B. (raskhet vid insändandet) . . . 3 .
- C. (utförande) . . . 2 .

7 point

för foto. "Duktiga skidlöpare" å sid. 368 till fotograf Sven Nilsson, Sundsvall.

Om tävlingsreglerna för HVAR 8 DAGS fotografi-premiering, se omslaget i föreg. n:r.

IX ÅRG. 24^E HÄFTET INNEHÅLLER:

M. V. Odenius. — C. P. Curman. — Stockholms Storkyrkas restaurering. — Konstnärsfesten i Stockholm. — Franska fäktare i Sverige. — Skolungdomens skidskotäflingar — Nya Karl Nordström-taflor. — Trollare. — Åtandsrågans diplomater. — Till Roskildeminnet. — I Döbens spår. — Några drag ur Riksmusei Hvalsamlingshistoria. — Medaljutdelningar. — Finska och Ryska bilder. — Brokigt utomlandsnytt. — Veckans porträttgalleri. — Illustreradtt allehanda.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG. 1908.